

Håkan Smidvall
Enhetschef antagning/syv-enheten
Håkan.Smidvall@Trelleborg.se
0410-73 36 03

Återrapport avseende uppdraget att se över arbetet med studie- och yrkesvägledning inför gymnasievalet

Sammanfattning

Bildningsnämnden beslutade den 9 juni 2021 (BIN 2021-06-09, § 102), i ärende avseende Förslag till bildningsnämnden från Moderaterna och Kristdemokraterna genom Lars Mikkela (M) om studie- och yrkesvägledning inför gymnasieval,

att ge bildningsförvaltningen i uppdrag att se över SYV-arbetet inför gymnasievalet

att i översynen sätta eleverna och deras synpunkter i främsta rummet

att ta fram en förbättrad process i samarbete med elever på gymnasiet och högstadiet

att en ny process ska användas inför nästa gymnasieval som sker i februari 2022

att återkomma till bildningsnämnden i november 2021.

Vid beredning av bildningsförvaltningens återrapportering i bildningsnämndens presidium den 27 oktober 2021 (BIN presidium 2021-10-27, § 119), beslutade presidiet

att ärendet inte behandlas i bildningsnämnden i november 2021 utan i stället återremitteras till bildningsförvaltningen

att bildningsförvaltningen

- bereder och kompletterar ärendet ytterligare i syfte att tydligare beskriva processen med arbetet med studie- och yrkesvägledning*
- tydliggör vad som är förändrat och nytt*
- eventuellt lyfter ytterligare åtgärder för behandling i budgetprocessen 2022*

att bildningsförvaltningen återkommer till nämndens sammanträde i mars 2022 med återrapport samt ger en uppföljning och redovisar hur elever i åk 9 upplevde processen inför gymnasievalet.

Bildningsförvaltningens återrapportering av genomförd översyn föreligger. Gymnasievalsprocessen beskrivs i en egen bilaga med förtydligande av vad som är förändrat i förhållande till tidigare process.

Bildningsförvaltningen

E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se

Webb www.trelleborg.se

Besöksadress Henry Dunkers
gata 1

Postadress Box 79, 231 21
Trelleborg

Telefon 0410-73 30 00

Fakturaadress

Box 173, 231 23 Trelleborg

Org.nr 212000-1199

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Återrapport avseende uppdraget att se över arbetet med studie- och yrkesvägledning inför gymnasievalet (daterad 2022-02-23)

Bilaga – Processbeskrivning av gymnasieval (daterad 2022-02-23)

Protokollsutdrag BIN presidium 2021-10-27, § 119 – Återrapport om uppdraget att se över arbetet med studie- och yrkesvägledning inför gymnasievalet

Protokollsutdrag BIN 2021-06-09, § 102 - Förslag till bildningsnämnden från Moderaterna och Kristdemokraterna genom Lars Mikkilä (M) om studie- och yrkesvägledning inför gymnasieval

Förslag till Bildningsnämnden från Moderater och Kristdemokrater - Studie- och yrkesvägledning inför gymnasieval (daterat 2021-05-20)

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Bildningsförvaltningen föreslår bildningsnämnden besluta

att godkänna bildningsförvaltningens återrapport avseende uppdraget att se över arbetet med studie- och yrkesvägledning inför gymnasievalet.

Beslutet skickas till

-

Ärendet

Nuläge

I den nuvarande vägledningsprocessen följer alla studie- och yrkesvägledare processen som är registrerad i aktuell årscykel, samt skolornas egen aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning. Alla insatser är, men några få undantag, samma för alla skolor eftersom likvärdighet inom organisationen eftersträvas. Insatserna som görs är både till grupper av elever och enskilda elever. Med information till grupper av elever når studie- och yrkesvägledarna ut till alla elever i årskurs 5, 6, 8 och 9. Information och vägledning till enskilda elever utförs i årskurs 7, 8 och 9. Vidare har alla studie- och yrkesvägledare inom grundskolan uppdrag att vara till stöd för den övriga personalens insatser kring studie- och yrkesvägledning, för skolor som har låg- och mellanstadieelever. Uppdraget är kopplat till den breda vägledningen.

Elevernas synpunkter

Under hösten 2021 vände sig bildningsförvaltningen till elever i årskurs 8 och 9 på högstadiet samt årskurs 1 på gymnasiet, för att få en uppfattning om deras syn på den dåvarande vägledningsprocessen inför gymnasievalet. Samtliga elever som var med i översynen är inskrivna i åk 8 och 9 vid kommunala skolor i Trelleborg. Eleverna i årskurs 1 på gymnasiet har tidigare varit inskrivna vid någon av Trelleborgs kommunala grundskolor. Syftet med översynen var att inhämta elevernas synpunkter och önskemål inför kommande gymnasieval. I översynen framkom tydligt att tillfrågade elever önskade/hade önskat:

- att det genomförs mer information riktad till klasserna i årskurs 6, 7, och 8
- att vägledningssamtal till enskilda elever genomförs i årskurs 6, 7 och 8
- att i samtal och information få fördjupad information om betydelsen av meritvärde och betyg inför valet till gymnasiet
- att få fördjupad information om arbetslivet och olika yrken
- att få göra studiebesök ute på arbetsplatser
- att representanter från olika arbetsplatser bjuds in för att informera eleverna inför kommande gymnasieval
- att få möjlighet att besöka gymnasieskolors öppna hus på skoltid
- att elever från Söderslättsgymnasiet informerar eleverna om hur det är att gå på gymnasiet
- att inför gymnasievalet få möjlighet att skugga elever på olika gymnasieskolor

Elevernas synpunkter på vägledningsprocessen efter avslutat gymnasieval

Inför gymnasievalet våren 2022 genomfördes vägledningsinsatser med en ny vägledningsprocess enligt den utvärdering som gjordes hösten 2021. I den nu föreliggande utvärderingen har bildningsförvaltningen vänt sig till elever i årskurs 9 för att få en uppfattning om deras syn på hur de upplever/upplevde

vägledningsprocessen/studie- och yrkesvägledningen inför gymnasievalet. Direkt efter avslutat gymnasieval, det vill säga den 16 februari 2022 skickades en ny enkät ut till eleverna i årskurs 9 vid Trelleborgs kommunala skolor. Totalt har 327 elever svarat på enkäten, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 72 procent. Totalt är cirka 455 elever inskrivna på Trelleborgs kommuns kommunala skolor i årskurs 9.

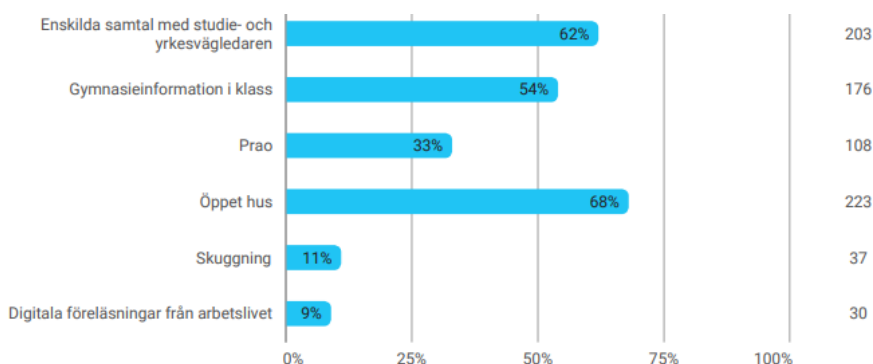
Nedan redovisas antalet respondenter för respektive skola.

<i>Skola</i>	<i>antal respondenter</i>	<i>av totalt</i>
Liljeskolan	139	166
Pilevallskolan	30	34
Sjöviksskolan	64	79
Västervångskolan	71	111
Väståkraskolan	23	65
Totalt	327	455

Flickor	157
Pojkar	158
Annan könsidentitet	12

Eleverna fick svara på totalt fem frågor. Svaren redovisas i diagram nedan med bildningsförvaltningens kommentarer under respektive fråga/diagram.

3. Vilka av nedanstående insatser tyckte du var viktiga inför ditt gymnasieval? (möjlighet att välja fler alternativ)

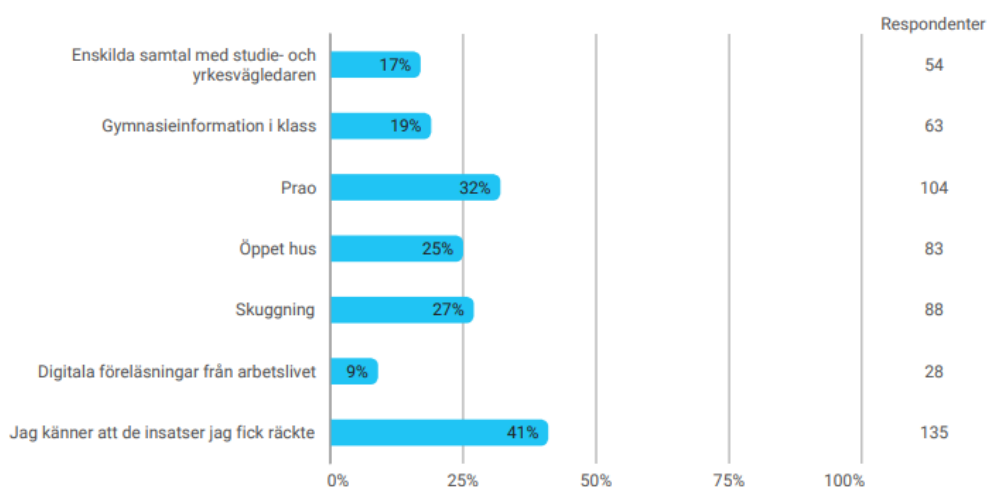
Kommentarer

På frågan om vilka insatser eleverna tyckte var viktigast inför deras gymnasieval svarade flest elever (223 elever) att öppet hus var den viktigaste insatsen. Under hösten 2021 bjöd Söderslättsgymnasiet in till ett ”fysiskt” öppet hus vars besökstid var förlagd efter skoltid. Innan pandemin bjöd Söderslättsgymnasiet även in till öppet hus på dagtid, vilket var ett obligatoriskt inslag för besökande elever. Villkoret för att eleverna ska ha möjlighet att besöka öppet hus, vare sig det är på

dagtid eller kvällstid, är att mottagande skola arrangerar det. Vidare finns det inte utrymme i elevernas schema samt möjlighet för grundskolornas personal, främst studie- och yrkesvägledare, att följa med samtliga av skolans elever till mer än ett öppet hus som anordnas på dagtid.

Enskilda samtal med studie- och yrkesvägledare samt information i klass tillhör också de viktigaste insatserna, vilket är högt uppskattat av eleverna.

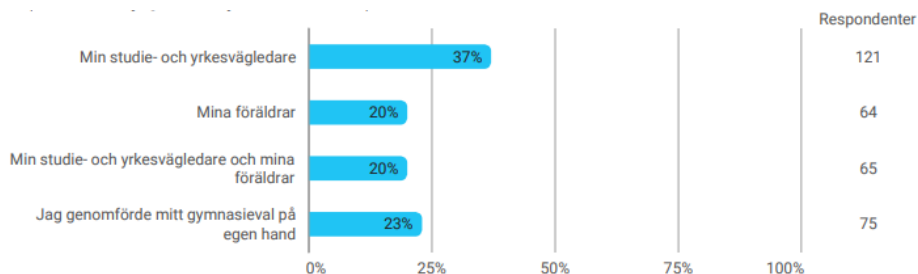
4. Vilka insatser hade du önskat dig mer av inför ditt gymnasieval? (möjlighet att välja fler alternativ)

Kommentarer

På frågan om vilka insatser eleverna hade önskat sig mer av inför sitt gymnasieval framför 54 elever att de hade önskat mer enskilda vägledningssamtal. Enskilda vägledningssamtal är ”stommen” i den snäva vägledningen och för en del elever behövs det minst tre och ibland ännu fler enskilda vägledningssamtal. Att genomföra tre vägledningssamtal per elev och läsa för eleverna i årskurs 9, finns det inte utrymme för i nuvarande organisation om studie- och yrkesvägledarna även ska hinna med att boka in och genomföra enskilda vägledningssamtal för eleverna i årskurs 7 och 8. När det gäller prao kan det höga antalet svar (104 elever) bero på att eleverna i årskurs 9 inte har fått möjlighet att vara på ”traditionell prao” under årskurs 8, på grund av pandemin. Lagstadgat antal dagar med prao är 10 dagar. Eleverna vid kommunala grundskolor i Trelleborgs kommun är ute på prao sammanlagt 15 dagar under årskurs 8 och 9. Under pandemin genomfördes i stället alternativ prao med berörda elever.

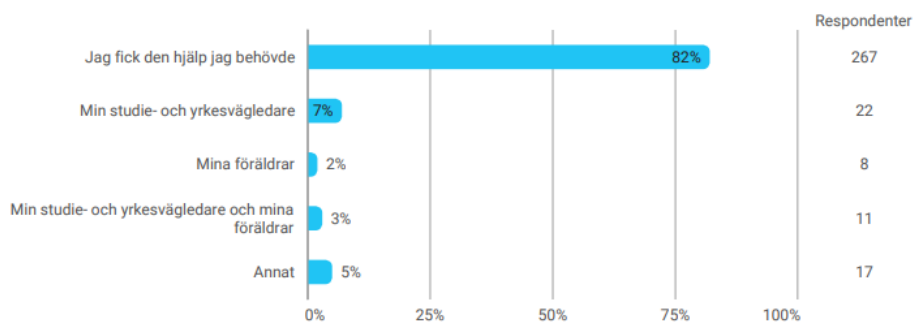
5. Du genomförde ditt gymnasieval via webben (www.skanegy.se). Vem hjälpte dig med ditt gymnasieval? (endast möjligt att välja ett alternativ)

Kommentarer

77 procent av eleverna genomförde sitt gymnasieval med hjälp av sin studie- och yrkesvägledare eller sina föräldrar, eller med hjälp av både sin studie- och yrkesvägledare och sina föräldrar. 23 procent genomförde sitt gymnasieval på egen hand. Det går inte att dra några slutsatser kring svaret då alla svaren är ”positiva”. Även svaret att eleven genomförde sitt val på egen hand är positivt, då det finns en ambition att eleverna blir självständiga i sina val. Alla elever har fått möjlighet att tillgå hjälp och har nog förevisats hur de ska göra sina val i ansökningssystemet, vilket kan ha varit anledningen till att många klarat sina val på egen hand. Detta kan man även utläsa i nästa fråga då 82 procent av eleverna uttrycker att de har fått den hjälp de behöver.

6. Vem av nedanstående hade du önskat få hjälp av när du genomförde ditt gymnasieval? (endast möjligt att välja ett alternativ)

Kommentarer

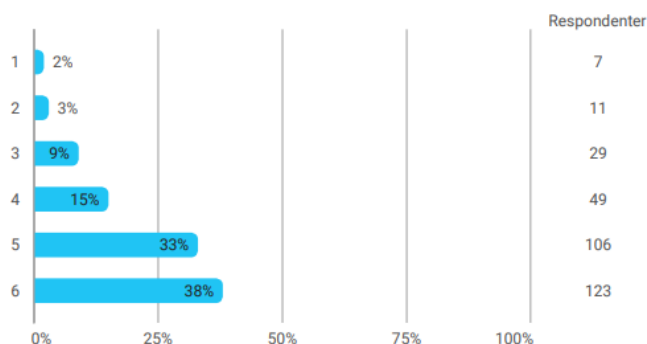
82 procent, det vill säga 267 elever, svarade att de fick den hjälp de behövde vid sitt gymnasieval. 22 elever (7 %) svarade att de hade önskat hjälp av sin studie- och yrkesvägledare.

Inför varje gymnasieval anordnas visning av ansökningssystemet klassvis, det vill säga studie- och yrkesvägledarna visar för sina elever hur ansökningssystemet fungerar. Vidare har samtliga elever och deras vårdnadshavare fått information om

att hjälp med att genomföra gymnasievalet finns att tillgå av skolans studie- och yrkesvägledare. Hjälpen finns att tillgå både vid fysiska och digitala möten.

Eleverna som svarade ”annat” (5 %), hade möjlighet att skriva i ”fritext” vad de önskade för sorts hjälp. Många svarade att de inte behövde någon hjälp, någon kommenterade att de fick hjälp av sin kompis och en elev svarade att eleven önskade mer hjälp av sin studie- och yrkesvägledare.

7. Hur nöjd är du med studie- och yrkesvägledningen på din skola? (1 = inte nöjd alls och 6 = mycket nöjd)

Kommentarer

Majoriteten av eleverna anger att de är nöjda med studie- och yrkesvägledningen vid sin skola. 18 elever (5 %) har svarat att de inte är nöjda med studie- och yrkesvägledningen (svarsalternativ 1 och 2).

Eleverna fick möjlighet att skriva kommentarer om vad de inte var nöjda med. Totalt var det 47 elever som skrev kommentarer. Kommentarer varierade och både negativa och positiva kommentarer registrerades. Nedan följer de vanligaste kommentarerna:

- ”hon var tyvärr väldigt stel att prata med”
- ”studie- och yrkesvägledaren hade inte lika mycket information om skolor/linjer som jag hade önskat”
- ”för lite information om högskoleförberedande program”
- ”att vi ej fick besöka gymnasiet”
- ”SYV pratade för länge”
- ”fick inga tips”
- ”allt var okej”
- ”helt okej”
- ”att man inte får ha så mycket prao”
- ”hade velat ha längre tid att kunna tänka igenom ansökan/att de (webben) hade varit längre öppet”
- ”att man inte fick hjälp med att hitta vad man ville välja för skola”
- ”vet inte”

Sammanfattning

Sammanfattningsvis så ser bildningsförvaltningen att de elever som har gjort sitt gymnasieval 2022 är nöjda med de insatser som genomförts hittills under pågående läsår. Vidare är eleverna även nöjda med studie- och yrkesvägledningen som bedrivs på skolorna. Enskilda vägledningssamtal, information i klass, och att besöka gymnasieskolornas öppna hus rankas högt av eleverna. Gymnasieskolors öppna hus är en aktivitet som sker utanför skoltid, bortsett från Söderslättsgymnasiets dag-öppet hus som arrangerades innan pandemin. Söderslättsgymnasiets dag-öppet hus är/var ett samarbete mellan Trelleborgs kommuns högstadieskolor och Söderslättsgymnasiet och är/var en obligatorisk aktivitet för alla elever vid kommunala skolor i årskurs 9. Att öppet hus uppskattas av eleverna kan bero på att studie- och yrkesvägledarna informerar och ger rådet vid information i klass och vid enskilda vägledningssamtal, att besöka ett antal skolors öppna hus.

En del elever uttrycker att de hade önskat fler individuella samtal med studie- och yrkeshandledare. Så länge det inte är ett större antal, så finns det möjlighet för elever att boka in sin studie- och yrkeshandledare för fler samtal.

Några uttrycker att de hade önskat mer prao, vilket kan härledas till att de var en årskurs som i stället för 15 dagars vanlig prao fick komplettera med alternativ digital prao på grund av pandemin.

När det gäller den tekniska hjälpen med att genomföra sitt gymnasieval svarar en stor andel respondenter att de har fått den hjälp de behöver, vilket bildningsförvaltningen bedömer beror på att skolornas studie- och yrkesvägledare har varit och är väldigt tydliga med att hjälp finns att tillgå. Från den 25 april till den 15 maj 2022 har eleverna chansen att göra omval. Under omvalsperioden finns det möjlighet för eleverna att besöka öppet hus vid vissa gymnasieskolor samt, om önskemål finns, få hjälp med att genomföra sitt gymnasieval.

Processbeskrivning

I bifogad bilaga redovisas en processbeskrivning om hur studie- och yrkesvägledarna vid grundskolorna genomför gymnasievalsprocessen. I tabellen redovisas

- hur gymnasievalsprocessen genomfördes tidigare
- hur gymnasievalsprocessen genomförts efter sammanställningen av enkätsvaren som besvarades av elever vid kommunala högstadieskolor i årskurs 8 och 9 under hösten 2021
- samt en jämförelse om vilka skillnaderna är mellan den tidigare och den nya processen.

Alla skolor genomför inte aktiviteterna/insatserna vid samma tidpunkt under läsåret. Exempel på det är att alla skolor inte kan ha sina elever på prao under samma veckor. Insatserna är desamma för alla kommunala grundskolor med väldigt få undantag.